

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva 80 fillér.
Vidékre postán 1.40 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

Megjelenik mindennap.

KOLOZSVÁRI HIRLAP

FÜGGETLEN NAPILAP.

Egy négyszögcentiméternyi hirdetés ár 8 fillér. — Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Apró hirdetés 60 fillér.

Nyiltéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Főszerkesztő: **Dr. ÓVÁRI ELEMÉR.**Felelős szerkesztő: **CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.****A győzelem.**

Kolozsvár, szept. 5.

Az egyesült japán seregek teljesen megverték Kuropatkint. Az orosz sereg rendetlenül menekült. Liaojang a japánok kezében van és Mukden és Liaojang között az oroszok menekülési útján a japán csapatok mutatkoztak, sőt egy párisi távirat már arról is hirt ad, hogy a japánok a Mukdenből érkező orosz segítő-csapatokkal megütközött.

A liaojangi csata sorsa a Susan hegységénél dől el. Ez a 900 méter magas hegy Liaojangtól nyugatra öt mérföldnyire emelkedik. Itt volt az orosz jobbszárny központja és a liaojangi pozíció legfontosabb pontja. Ez a pont ugyanis, az orosz hadállások között, legközelebb érte Liaojangot, a centrum és a balszárny jóval távolabb, délfelé esett, úgy hogy a japánok elfoglalják a Susan-hegyet, a többi orosz seregnek gyorsan visszafelé kell vonulnia, hacsak azt nem akarja, hogy a jobbszárnyat elvágják a seregtől. Mindkét részről megértették a hegy fontosságát és gyilkos harc fejlődött ki körülé. A japánok 30-án elfoglalták, de az oroszok következő nap visszavették. A tokioi jelentés, amely még nem tud az elseji eseményekről, Liaojang elfoglalásáról, az oroszok kezében tudja a hegyet. Ám időközben a japánok délről és keletről ismét megrohanták a susáni pozíciót és végleg elfoglalták. Az orosz jobbszárnyat a Taicsiho folyónak szorították. Ugyanekkor a balszárnyat is visszanyomták és áttörték a centrumot. Liaojang japán kézbe került.

Az orosz pozíció magja, a Liaojangtól északra fekvő hid, amely a Taicsiho folyón vezet keresztül. Ezt vette körül az orosz sereg. Feltehető tehát, hogy az orosz sereget megverték is, a hid még az orosz csapatok birtokában van. Ha tehát a sereg egy része feltartja a japánokat, a zöm addig átvonulhat és megkísérelheti a menekülést. Ám az ilyen vert sereg visszavonulásához hatalmas fegyelem, nagy rend szükséges. A vezérkarnak kell megállapítani, milyen sorrendben következnek a csapatok és a katonáknak vakon engedelmeskedni kell hidegvérű tiszt-

jeinek. Mert a japán sereg most bizonyára bombázza a hidat. Ugy látszik azonban, az orosz seregben nem volt meg a szükséges fegyelem, mert távirataink szerint, rendetlenül menekült.

De még ha sikerül is a szabályos visszavonulás, ismét fel kell venni a harcokat azokkal a japán csapatokkal, amelyek az oroszok háta mögé kerültek. A csata kezdetén a japánok állandóan az orosz centrumot támadták. Ezzel maszkirozták oldalmozdulataikat, a melyekkel az orosz sereget bekeríteni próbálták. A tokioi jelentés szerint, Kurokinak már 29-én, tehát hét nappal ezelőtt sikerült pontonokkal átkelni a Taicsihon, Liaojangtól keletre. Az orosz sereg tehát egészen körül van véve, és Mukdentől többé segédc csapatok nem érkehetnek.

A napfoltok titka.

A tudományos problémák egyik legérdekesebbje a napfoltok és a föld légkörének, sőt tágabb értelemben a klimatikus és meteorológiai jelenségek rejtélyes összefüggései. Az újabb megfigyelések a napfoltoknál inkább általános érdeket, mert alkalmasnak látszanak, hogy megvilágítsák az időjárás alakulását és megbízhatóbb mederbe tereljék. Annyi tény, hogy több megfigyelés az elmúlt évben a napból az idei nyár szokatlan időjárását előre megjövendölte.

Stenzel Arthur, [u szerencés időjós augusztus 22-ike óta a nap déli földgömbjén több szokatlanul nagy és számos apró foltot figyelt meg. Mióta június 27-én a délnyugati részen a nagy kiterjedésű foltok utolsója is eltűnt, az ilyen zavaró anyagok nagyon gyakran mutatkoztak, de nagyon kicsinyek és jelentéktelenek maradtak, csak szorványosan tűntek fel és rendszerint gyorsan elmultak. De augusztus 31—22-én a foltoknak keleti szegélyén a fáklyák terjedelmes csoportja jelent meg, mint a vakítófényű lávaszerű kitörése, melyek csak a napszegély közelében voltak láthatók és a következő napon azokban a foltok is elöttűntek.

A foltcsoportok közelebb nyomultak a középnap meridiánhoz és csakhamar óriási méreteket öltöttek. A csoport augusztus 28-án elhagyta a nap közepét és hossza 180,000 kilométer volt. A hatalmas

kitörési kört szintén a déli vonalban két napi késedelemmel egy kisebb, de még elég tekintélyes folt követte és ezt egy harmadik s mindezek augusztus 28-án a keleti szegélyen történt, megjelenésük után 3 nappal már körülbelül 100.000 kilométerre terjedtek ki. Északon is több kisebb folt jelent meg úgy, hogy a korondon egyszerre 4 csoport volt látható. Tehát a naptest heves tevékenysége jelenlegi foltmaximuma alatt nem mutatott semmi hajlandóságot az apadásra. Stenzel 1901-ben csak 6 és az idén tugsztus 28-ig 72 önálló foltcsoportot számlált meg, E körülmény eléggé megvilágítja a nap működésének óriási fokozódását a foltminimum óta.

Miután az bizonyult, hogy folt szegény esztendőkből a nap kisugárzása hevesebb, a foltgazdag években pedig gyengébb, így a legközelebbi jövő időjárása is előre megítélhető. De persze a jóslásnál a legnagyobb óvatosság alkalmazandó. Ha aztán a nap erősen süt a foltminimumban, úgy Európa az Atlanti óceán nagy kiűzőlgése folytán nedves, hűvös, sugaras és enyhe nedves telet kap.

Az idei nyár nagy szárazsággal és számos viharával bebizonyította, hogy a tudósok igazak van

Legendák a cár fia körül.

Alighogy megszületett, máris egész sereg legenda veszi körül a kis cárevicset.

Miért született a cárnak fia és nem leánya? Ez kizárólag Szent Szerafin érdeme mondják a cári pár bizalmasai. A derék csodatevő szent az aldott állapotban levő asszonyok védszentje. A melyik asszony ajándékokkal és imáival megkönyvezi a szentet, annak fiút, avagy leányt ad, kinek mi az óhaja. A cár — miután már megkísérelt mindent eredménytelenül — megpróbálta végre Szent Szerafint.

Julius végén a cári pár elzárándokolt a serafi zárdába. A zárándoklat a mint látszik, sikerrel járt és így nagy az érdeme szent Szerafinnak. Mihelyt a fiúcska megszületett, a cár nyomban sietett hálálkodni a jószág szentnek és busás ajándékokkal jutalmazta meg a zárdát.

Egy másik legenda a cárevics bölcsője körül még sokkal különösebb.

Az elmúlt tél egyik csikorgó hideg éjszakáján a cári palota kertajtájában állított szuronyos őr elaludt. Nagy büne ez a katonának,

há-ha a cár életének őrizete van a szuronyára bízva. Egy vezényszó aztán fölverte álmából a katonát. Tiszt állott előtte.

— Mi az, te aludtál?
— Nem aludtam, — felelte rémületében a katona.

— Hazudsz. Tíz pere óta nézlek . . . Hát ez micsoda a szuronyodon?

A katona a szuronyára nézett egy levél volt arra illesztve.

— Add csak ide, — mondta a tiszt.

A levél borítékja zárva volt és a címzés szerint a cárnak szült. A levél persze kellő feltűnéssel bevándorolt a kabinetirodába a hol felbontották. Hevenyészve, ironnal irott nebany sor volt benne, mintha álltában írta volna az illető. Szült pedig eképen:

Felség: az ön jövőjét megálmodta ez a katona. Kérdezze meg, hogy mit álmodott. De óvakodjék őt megbüntetni, a miért elaludt.

Aláírás persze nem volt a levélben.

Megkérdezték a katonát, hogy mit álmodott.

— Azt álmodtam, hogy a cárnak kilenc hónap múlva fia születik . . .

Ezt az anekdotát elevenítik fel most a többi között. Hogy a katonát megbüntették-e azt nem meséli a hír.

Rotan.

Japán szó ez. Jelenleg a leggyűlöltebb távol napkeleten, Japánban. Magyarra fordítva két szó lesz belőle: orosz kém. Kelendősegre természetesen mostanában, az orosz-japán háboru alatt kapott. Legsúlyosabban egy a Ni Koku Sinbun c. japán napilap szerkesztőjét, Okiamát érte az orosz kémiség vádjai. Lapja sulyra és elterjedésre a második helyen állott. Az első Djidi Skimpó négyszázezer példányban, míg a Ni Koku Sinbun háromezrezer példányban jelent meg naponként. Mellesleg megjegyezzük, hogy a japán sajtó a fejlettség igen magas fokán áll és a zsurnalisztika munkásainak bizony odaát sokalta nagyobb becsületük van, mint Európában. Okiamama is igen előkelő pozíciót vívott ki magának Japán politikai életében. A parlamentben mint tekintélyes pártvezér foglalt helyet. Kétszerezsen beszámítás alá esett tehát az orosz-japán háboru kitörésekor lapjában megjelent cikke, amely a leghatározottabb állásfoglalás, tiltakozás volt a háboru ellen. Ingerlőleg hatott még úgy a közvéleménynél, mint a kormánynál az a körülmény is, hogy nyílt titok volt mennyire szoros barátság köti régebbi idő óta a tokioi orosz követtség titkárához, sőt az a gyanu is megkönyvezte, hogy levelezésben állott Kuropatkinnal. Nem csodálható tehát, ha rögtön cikke meg-

jelenése után lapját betiltották, a parlamenttől pedig menetelmi jogának felfüggesztését kérték. A japán parlament levegője ritkán izzik át a szenvedélyek menykövétől. Ott istennilya helyett legfőleg a szatira, guny nyilai süvitgetnek. De mikor Okia ma menetelmi jogának felfüggesztéséről volt szó, igen izgalmas jelenetek játszódtak le, talán ezuttal először a japán parlament fennállása óta. Okia ma felkelt, hogy védelmezze magát. A rendszrint oly nyugodt parlamentben ekkor hirtelen fellángol a szenvedelem tüze és száz torok kiáltotta az egykor oly tekintélyes ellenzéki pártvezérre a rettenetes szót: rotan! (orosz kém.) Okia ma elsápadt és dühében a fogát csikorgatta, de uralkodott magán s így akarta védelmét a háznak előadni. Nem sok időbe került azonban, amíg az elnök a szónok számára csöndet csinált. Okia ma ekkor lángoló szavakkal kezdte erősíteni ártatlanságát.

Ő — ugymond — azért irt az Oroszországgal való háború ellen, mert károsnak tartotta Japánra, ő azt hitte, hogy hazája javára cselekedett. Ha a Ház másképpen vélekednék, ő készségesen meghajol a többség előtt és leteszi mandátumát is, de ha azt kiáltják feléje, hogy ő kém, akkor az ellen a legnagyobb felháborodással kell tiltakoznia.

A parlamentben ekkor ismét felzúgott a kiáltás: rotan! rotan! Okia ma barátai ellenben, bár kissé habozva, így kiáltottak:

— Nem hisszük, hogy te kém volnál, de támadásaidal ártottál a hazának és ezért büntetés jár!

Ebből látható, hogy mit jelent Japánban a barátság, ha a haza javáról van szó. Okia ma azonban még ekkor sem hitte ügyét elvesztettnek s mikor a lárma lecsöndesült, így kiáltott:

— Tiltakozom az ellen a szégyenteljes igazságtalanság ellen és ártatlanságomat nem szünök meg hangoztatni addig, amíg erőszakkal el nem távolítanak!

A parlament azonban mégis egyhangulag szolgáltatta ki a bíróságnak, amely őt négy hónapra ítélte el. Okia ma karrierjének így tehát mindenképpen vége. Japánban a politikai halottakra nézve nincs feltámadás.

Pikantériák III. Napoleon udvarából.

Érdekes tanulmányt tesz közzé egy francia folyóiratban Pierre de Lane III. Napoleon udvaráról, számos jellemző s eddig ismeretlen adatot és adomát mondván el. Egy fiatal tisz huszezer frankot vesztett el kártyán becsületszóra s egy árva sou-ja sem volt, hogy kifizethette volna adósságát. Kétségbeesésében merész lépésre határozta el magát. Kihallgatást kért Napo-

leonától és előagta neki helyzetét, hozzátevén, hogy megöli magát, ha e szegényből nem lábolhat ki. Napoleon egy percig hallgatott, aztán mosolyogva mondá:

— A katona élete becsesebb előttem, mint huszezer frank. De nem vagyok gazdag s nem is válthatnám meg mindig ez áron. Fogja itt a huszezer frank, de ne csináljon adósságot.

Vidámabb adoma a következő, melynek akaratlan hőse Morny herceg volt, a császár-féltestvére. A császár egyszer egy ménykü nagy gyémántokkal és ékszerekkel megpakott vállalkozót fogadott, a ki valami nagy vállalat tervét terjeszté a császár elé. Napoleon meglepetve mondá, hogy menjen csak a szakminiszterhez, ő ilyen dolgokkal nem foglalkozik. A vállalkozó nagy szemeket meresztett:

— De felség, talán csak értesítve van a dologról?

— Nem vagyok.

— De bocsánat, felség!

— Bocsánat, uram!

— Hát Morny herceg nem mondott felségednek semmit?

— Semmit!

Erre kitört a jó ember.

— A család, a huncut! Száz-ezer frankot adtam neki tegnapielőtt, mert azt mondta, hogy felséged megígérte tervem sikerét,

A császár elbocsátotta a vállalkozót s pár perc múlva heves jelenete előtt Morny herceggel. A herceg nem is hunyorított a császár szemrehányásaira. Napoleon később elmondta az esetet egy kamarásának, ki ezzel nyugtatta meg:

— Felségednek kár e szemtelen ember miatt nyugtalankodni, én az ilyen dolgokkal nem is foglalkoznám.

Pierre de Lano tanulmánya nem szükkölködik erősen pikáns részletekben sem. Az egyik Pellisier-ről, a másik Napoleonról szól.

Pellisier tábornagy, a malakoffi herceg, nagyon durva ember volt. Mikor hozzáképest nagyon fiatal nevével megesküdött, alig távoztak el az oltártól, hirtelen elbocsátotta neje karját s izgatottan szaladgálni kezdett az előcsarnokban, mint a kinek okvetlen távoznia kell pár percre s ez alatt leplezetlenül kérdőzködött is. Végre szárnysegéde segített rajta. Ezalatt ifju neje, a szegénytől nem tudván hová lenni, keservesen zokogott.

Mkoleon tudvalevőleg rendkívül nagy barátja volt a szép nőnek. Kezdetben Montijó Eugéniát sem akarta mássá tenni, mint Pompedourrá. De egy este Compiègneben bizalmas együttlét alkalmával elbódulva Eugénia remek természetű, a melyet minden egyes alkalommal nagy ügyesen feltüntetni igyekezett, annyira elvakult, hogy megígért neki mindent, méz a házasságot is. A császár különben hamar lángra lobbant. Ha utazásában valahová megérkezett, első dolga volt, hogy nőtársaság után vágyott. Természetesen a hölgyek-

nek nagyon szépeknak kellett lenni. A szép iránti emez érzékének ki-elégítésében F . . . és B . . . urak voltak segítségére, a kiket ezért mindig magával vitt.

Pikáns kalandok utáni vágya egyszer nagyon vigan végződött. Egy nyári délután a Tuillériáknak szinte sötétre elfüggönyözött termeiben botorkált. Elhaladván egy keveget mellett, lába suhogó ruhát érintett. A császár lehajolt s mivel a ruha finom irisz illatot árasztott, ez annyira a fejébe ment, hogy merész elragadtatással megcsipte a kereveten fekvő alakot is. De hirtelen ijedten fölkiáltott. Nem az volt, a kit ő pásttororára várt, hanem a naucy-i püspök, a kinek ép akkor szintén dolga akadvan a Tuillériákban, azt hitte, hogy az egyik elsötétített teremben észrevétlenül szunnyadhat pár percig.

Az előkelő bemutatkozás.

A generális derék humánus ember volt, egyetlen gyöngéje a nemesség. Bemutatkozásnál a világegyetért sem engedte volna el a predikátumát.

— Szilasi Szilassy Iván.

Lassankint annyira átment ez a szokás a köztudatba, hogy a tisztjei is csak úgy emlékeztek meg róla: Itthon van szilasi Szilassy? vagy: rossz kedve van szilasi Szilassy-nak.

Egyszer a vidéken levő zászlóaljhoz várták szemlére, izgatottak voltak a fiuk, egész nap lótotlakfutottak. Este tíz órakor érkezett meg a vonat, mindenek előtt vacsoráról kellett gondoskodni a legelőkelőbb vendéglőben.

— Tizenketten leszünk! — mondta a segédtsz a vendéglősnek.

— Talán vendéget tetszenek várni? — kérdezte amaz a feldbindni láttára.

— Igen: szilasi Szilassy jön. A generális.

És miért kell a nevét kétszer mondani?

A segédtsz gondolt egyet. — Ezt se tudja? Minden előkelő ember így szokott tenni.

Végre elérkezett a nagy pillanat is, a pléhgalléros ur farkaséhesen berobogott a étterembe. Akkorára frakkba vágta magát a gazda is és mély hajlongások közt fogadta az ajtóban:

— Kegyelmes uram, engedje meg, hogy bemutassam magam, én vagyok a vendéglő tulajdonosa: Khon Khon Mór.

Konyhanagyságak uralma.

Uj rend a háztartási közigazgatásban.

(Kassán a cselédek — miát a lapok megirták — szervezkedtek a nagyságok ellen. Megállapodtak a konyhahölgyek a jövő munkarendet és kimondották, hogy esti

8 órán tul legyen a cseléd épp olyan szabad, akás a nagyságája. Éppen olyan korlátlan kimenője és kapukulcsa legyen, mint a gazdájának. A dajka magával viheti a házba gyermekét és — ami fő dolog — férfirokon vagy vőlegény a nap bármely órájában fogadható, mert a védtelen cselédnek szüksége van a férfitámogatóra. Ezt a határozatot az egész ország cselédei között törvényerőre fogják emeltetni.)

Ha a honyhanagáknak nincs ellene kifogásuk, úgy bátrak vagyunk a jövőből az alábbi jeleuet elképzelni.

A nagysága: (szurtosan a mosogatódézsá mellett áll): Ugyan drága Márikám, tőrülgesse ezt a pár darab edényt.

Mári, a cseléd (fekete frakkban, kőkeménygallérral, aranyórával és karpereccel ékes nőszemély. A kis tükör előtt áll rs a haját holmizza): Tzt nem éri meg a naccsága. Ha mindjárt a földön húz a a nyelvit, akkor sem piszkolom már be a kezemet. (Megnézi az óráját.) A hivatalos órán tul nem teszek egy lépést sem.

A nagysága (a mosogatórongyot kicsavarva): De édes galambom, csak három darab az egész. Inkább különóránk egy kicsit. Majd föl-számolja érte elsején a követelését.

Mári (heliotrof parfümmel locsolja magát): Tudja szivem naccsága, máskor szivesen különóránék, de máma ez ki van zárva kérem. Mert nézze naccsága, délután gyűttek Johanék Nagyszámurul a nagygyakorlatról. Csak nem gondolja, hogy ilyenkor ideálljak a maguk ronda edényüket pucuni. Nem ett meg a fene.

A nagysága, (káromkodni akar, de Mári tenyerével betapasztja a száját.)

Mári: ha a Johanom bajonétjével nem akar megismerkedni, akkor hallgasson.

(A szomszédszobában gyermekbőmbőlés hallatszik, mely folyton közeledik.)

A nagysága (a mosogatórongyot le-, a kezét pedig összecsapja): Ez az Elemér hangja.

Elemér (a nagysága vézna kis fia megjelenik): Szonyuan bóg és vérző orrára mutat, a mely olyan, mintha kalapácsal lapították volna össze): 7aj az orrom, a Tóni betörte. (Nagyot ordít.)

A nagysága: Az a gazember, az a cinkos, már megint megverte. Még egyszer meg fogja gyilkolni. Az a haramia!

Mári: Csend legyen! Ne sértgesse az én ártatlan kis fiamat. Azért hogy cselédnek a fia, nem rabló az!

Tóni (a Mári fia belép. Olyan mint egy 50 kilós kihizott borju. Az arcából több zsirt ki lehetne sütni, mint egy 10 keronás libából. A szeme biadalmasan villog): Kétszer pofonütöttem, azután bpvertem az orrát, mert azt kérdezte hogy ki az én apam?

Szülők figyelmébe!

Van szerencsém az igen tisztelt szülők figyelmét felhívni kizárólagos gyermekruha üzletemre. Iskolába járó leányka és fiu ruhák, kabátok, fehérneműek, kötények, kalapok, harisnyák és tornaruhák nagy választékban, jó formában és kivitelben jutányos, szabott árban kapható.

122-10-15

STEIN S. és TÁRSA Kolozsvár, Mátyás király-tér 2. első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete.

Mári: Nő de ilyen valázatos kérdéseket! Jól tetted Tóni:

A nagysága (miután a kötényével letörli az Elemér orráról a vért): Gaz, büdös fatyú! Hogy a ziz egye meg az ilyen kölyköt!

Mári: Gyönyörű egy beszédű nő, mondhatom.

A nagysága (éktelen dühvel): Pusztulj innen pióca!

Mári: Csak osztán meg ne bánja a naccsága az ilyen beszédet!

Johan: (a nagytekintélyű infanterisza imperatori léptekkel közeledik, majd megáll az ajtóban): Mit ordít mán megint ez a személy. (A nagyságához): Fogja be a...

Mári (a nagyságához vágja a mosogatúröngyöt, majd leakasztja a kapukulcsot és a Johan karjára támaszkodva, megindul): Gyerünk, fiam. (Az ajtóban visszafordul. Végtelen gunynyal): Naccsága!

HIREK.

Kolozsvár, szept. 5.

— **Milyen idő lesz ma?** A meteorologiai és földmágnességi intézet délutáni jóvendőlése mára: Borult, hűvös északi csapadékkal.

— **A költő és az író.** Érdekes pár esküdött örök hűséget egymásnak Kelepecz Dezső nagyváradi anyakönyvezető előtt A mult héten két fiatal rajongó lélek — amiként jelentették — megszőkött az apai szőz elől Debreczenből és Nagyváradon rejtőzködtek egy hétig, amíg az árvaszék engedélyével a házasság révén hajózhattak. Haraszthy Lajos debreczeni újságíró és Szederkényi Anikó fiatal író, egy debreczeni tautó leánya a boldog pár, akik a szerelem szent nevében tultették magukat az apai kérielhetetlenség és most boldog házások. Legérdekesebb a dologban az, hogy a most már boldog férj református, a fiatal asszony izraelita vallásu.

— **A kisteleki gyilkosság.** Kistelekről jelentik, hogy Simon Pifka Lajos meggyilkolása miatt megindított vizsgálatot még nem fejezték be. A csendőrség széles körű nyomozást kezdett a napokban. Ujabb gyanúkok alapján a meggyilkolt öreg tolvaj feleségét és annak szeretőjét ismét kihallgatták, de nem rendelték el a tartóztatását. Az ügyre még eddig semmi világosság sem derült.

— **Kóser keresztény szövetkezet.** Pecöl vas megyei község keresztény fogyasztási szövetkezetét egész komolyan megilleti ez a cím. A szövetkezet hasméréssel is foglalkozván, a hus egy része mindig nyakán maradt, nyakán romlott. Gondolta tehát a szövetkezet vezető plébános, hogy hiszen a zsidók is hust esznek, jó volna azokat vevőkül megnyerni. Mive azonban a pecöli zsidók csak kóser hust esznek, kikötötték, hogy ők csak az esetben vásárolnak a keresztény fogyasztási szövetkezet — mire nem képes a pénz — most a megyehidai sakterrel saktoltat a pecöli keresztények és zsidók számára. A masági, vagyis a ritualis szakértő pedig maga — a plébános ur.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Megrendítő gyilkosság történt hétfőn éjszaka Csanádapáczsa község határában levő Gulácsi pusztán. Gáspár János béresgazdát, aki a jó-

szág közelében feküdt a szin alatt, valamelyik haragossa fejszével agyonütötte. Holteste mellett egy papirlapra kusza vonásokkal írt sorokat találtak, amelyek a következőket tartalmazták: „Ha te nem tudtál két évig megölni, hát megöletlek én.“ Más nyomot nem hagyott maga után a gyilkos, akit hiába nyomoz a csendőrség.

— **Amerikai választási költségek.** Mi, világhírű kortes-nemzet, bizony irigyelhetjük az észak-amerikai Egyesült-Államok választási kasszáját. A milliárdosok házájában Roozevelt elnök újrameg választásának biztosítására mint megirtuk, a republikánus párt tíz millió dollárt gyűjtött össze, ami magyar koronaértékben negyvenöt milliót tesz ki. Magyarországon az üres pártkasszák házájának főkor-tesei bizonyára hevesebben érzik dobogni szívüket — e hir hallatára. Mennyi mindent össze lehetne választani 45 millió koronával! Egyszerűen megvásárolhatnók az önálló vámterületet és a nemzeti hadsereget és maradna belőle fényes kortes-lakomákra is! Bizony, bizony szegény nemzet vagyunk; még a választásokban is felülmul bennünket az idegen. Pedig dicsekedni szoktunk vele, hogy minden fajta választások rendezésében a mi hazánk áll az első helyen! Ime, fényesen lefőztek — az amerikai Morganok.

— **Lakáskiadók és kosztadók figyelmébe.** Az iskolai év kezdete előtt felhívjuk a lakáskiadók és kosztadók figyelmét lapunk „Apróhirdetések“ rovatára, melyben hirdetések egyszeri közzététele 60 fillérbe kerül. Lapunk naponta 2200—2500 példányban jelenik meg.

— **Szépség a nők hódító fegyvere,** miért is minden nő a Biró dr.-féle *Havasi gyopár Cremet* használja. Próbátégely 70 fillér Kapható: a Wolf gyógyszerárban Kolozsvár. 78 12—30.

SZINHÁZ.

Hétfő: A vándorlegény.

Kedd: A drótos tót.

Szerda: Az új czég.

Csütörtök: Bob herczeg.

Péntek: A könyvtárnok.

Szombat: Dalma.

Vasárnap: Mária bátyja.

CSARNOK.

Mohács.

Augusztus 29-én volt háromszázhetvennyolcadik évfordulója a szomorú emléktű mohácsi vésznek.

Gyenge kezű királya volt akkor Magyarországnak, hatalmas hódító uralkodója az ozmán birodalomnak.

A vészély nem jött váratlanul, összetartással, egyetértéssel könnyen elkerülhető lett volna. Szolimán már április 23-án indult el a fővárosából. Serege több százezer harcosból állott, II. Lajosé alig 4000 fegyveresből. Viszálykodás, széthúzás, dult az országban s csak

mikor Pétervárad is elesett, keztek gyülekezni a főpapok és országnagyok.

Augusztus 6-án végre megérkezett II. Lajos a tolnai táborba. A többség azt kívánta, hogy a Drávához vonuljanak és ott a szultánnal nyilt csatában ütközzenek meg. Az ellenség hatalmát kicsinyelték, saját erejüket tulbecsülték. De a nádor nem teljesítette a többség kizánságát. Az urak és nemesek, kiknek hozzá kellett volna csatlakozniok, nyiltan kimondták, hogy az ellenség elé ősrégi kiváltáságaik értelmében csakis a király személyes vezetése mellett indulnak s fenyegető hangon kérdezték tőle, vajon az ellenséggel hajlandó-e megütközni, mert különben az ország védelméről majd maguk gondoskodnak.

De nem volt a seregnek fővezére. A világi urak közül az egy Zápolyai György, a trónpraetendes öcsese, volt jelen, benne azonban az udvar nem bizott, Salm Miklós, császári tábornok nem fogadta el a fővezéri tisztet, Frangepán Miklós hasonlóan visszautasította. Végre is az ország két főkapitányára, Zápolyai Györgyre és Tomori érsekre birták a sereget.

A szultán augusztus 26-án érkezett Baranyavárra s itt két napi pihenőt engedett seregének. Ekkor a két tábor már csak két mértföldnyire volt egymástól. Tomori és Zápolya látva, hogy az ütközet nem kerülhető el, augusztus 29-én, egy derült nyári nap hajnali óráiban, a Moháctól délre elterülő síkságnak ama térszén, mely a mai Kölked és Nagy-Nyárad helyén fekszik, az egész sereget csatarendbe állították.

A magyar sereg így harci rendben órákon át türelmetlenül várta az ellenség megjelenését. A szultán Baranyavárról a reggeli imádság után indult meg, igen lassan haladva előre, miután az nap nem akart ütközethez bocsátkozni. Az előhadat, mintegy 5000 lovast, Bali bég, a belgrádi, akkor nándorfehérvári parancsnok vezette; utánna jöttek: Rosnev pasa, a boszniai csapatokkal, Betram pasa az anatóliai hadakkal és 300 ágyúval legvégül haladt a szultán erős testőrségtől környezve. A török sereg létszáma körülbelül 75,000 harcos volt.

A sereg élet délben pillantott ták meg a mieink. Ámde Tomornem gondolt a támadásra, meri csak a védekezést tartotta keresztényhez illő tettekné. Pedig ha ekkor tör a török sereg, a győzelem biztosan a mienk lett volna.

Délután négy óra tájban Tomori észrevette, hogy jobb felől, abban az irányban, hol ma Nagy-Nyárad van, török csapat nyomul előre. Az érsek, nehogy a harcirendet megbontsa, a király mellé elhelyezett Ráskai Gáspárt, Török B lintot és Kállai Jánost küldte zászlóaljakkal az ellenségre, hogy azt feltartóztatassák. Csakaamar az ellenség nagyobb tömegei jelentek meg a szemben álló dombokon. Ekkor Tomori jelt adott a támadásra és az ágyúk folytonos keresztütze közt a törökre vetette magát.

A vakmerő rohamot siker koronázta. Ibrahim nagyvezér meglepetten húzódott vissza. Mig ő a törökök második harcvonala ellen indult, Báthori András a királyhoz lovagolt s kérte, hogy hadtestét

vezesse az ütközetbe. Mikor azonban a király a harcra ért, a török ágyúk már nagy pusztítást vittek véghez a Tomoritól és Zápolyától vezetett sorokban. A török hadtestek ezeket és a később megjelenő magyar csapatokat is több oldalról körülfozták és rövid másfélórás küzdelem után megsemmisítették.

Mintegy 24,000 magyar esett el a szörnyű ütközetben, köztük volt a két fővezér, az esztergomi érsek és öt püspöke, Drágffy János országbíró, Perényi Gábor és számos országnagy. A király szomorú sorsa ismeretes, miként hivi nagy része, úgy ő sem került el a végzetét.

Az elesett hősök hetekig temetetlenül maradtak a csatamezőn, mig végre Perényi nádor özvegye gondoskodott illő eltakarításukról. Ott porladnak mindannyian a hős vértől pirosult gyászterén...

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Wesselényi Miklós-u. 7. sz.

Telephon szám 503.

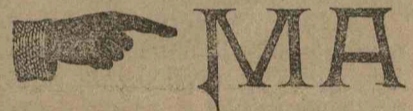
NYARI SZINHÁZ.

Ma 1904. szept. hó 5-én:

A vándorlegény.

Színmű 3 felvonásban.

Kezdeté este 7 órakor.

Hétfőn 4-én

a SÉTATÉRI KIOSZKBAN
czigányzenekar játszik

Rónai mulató

Biasini szálloda.

Ma és mindennap új műsor.

Nagy Variete előadás
esős időbe a teremben.

Uj tagok! 0 0 0 Uj tagok!

A bámulat csodája GEORGI'S
amerikai exentikusok 1 nő, 1 férfi.

BROTH. ALFONSÓ,

kéz erő akrobaták.

GÖNDÖR AURÉL, alakító művész.

DJELMA, sponyos táncosnő.

JOJOT és NANA!!

a legjobb orosz tánczosok.

Józsi és Józsika, párdalosok.

Palugyai Mici,

pályadijat nyert szépség.

ROSETTI JÓZSA

illusien tánczosnő.

Naponta 2 új bohózat.

A teljes művészszemélyzet új műsorral.

Belépti díj 1 korona.

Kezdeté 8 órak. Fentartott helyek.

Gerő József,

művezető.

Rónai,

szálloda-bérlő, igazg.

Pormentesítő-
olaj.

Festék, lack és kencze kereskedés.

Pormentesítő-
olaj.

HAVAS LÁZÁR

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca
13. szám. Varga-ház

128 4-11

hol is minden e szakmába vágó cikkek a lehető legolcsóbban szerezhetők be:
Borostyán-lack 1 kiló I. 90 kr., II. 75 kr. — **Linoleum szesz-**
padló-lack 1 kiló 90 kr. **Ecsetek és kefék nagy raktára.** Padlófénymáz
kemény pad-
lónak (parkett), **Pormentesítő olaj, Szivacsok, Porolók és Láb-**
törők. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

BRASSÓBAN.

Kolozsvárt kapható: Csiki Imre (Deák Ferencz-utca 39.), Segesváry és Társa, Tessitori és Gurisatti és Földes János (Kossuth Lajos-utca 41.) uraknál.

●● Saját készítés! ●●

Halló! Halló! Ki beszél?

az első

kolozsvári bőrönd készítő,

aki jót és tartóst olcsón akar vásárolni, az el ne mulassza felkeresni a **Wesselényi Miklós-utca 24. sz. alatti üzletet** a posta mellett, ahol nagy választékban kaphatók mindenféle kézi- és utazó **bőröndök**, utazó **kosarak**, kézi, piaci és iskolai **táskák** a legolcsóbb árban.

A legkisebb próbavételnél meggyőződhetik mindenki áruim olcsóságáról, mivel azok saját készítményeim.

Tisztelettel

HERSCHELES

127-14*

bőröndkészítő.

●● Legolcsóbb ár! ●●

Iskolai kézimunkákhoz szükséges hozzávalók u. m.:

Kötőpamutok, Fényfonalok, Horgolócérnák, Himzőselymek, Spárgavásznak, Kalotaszegi gyapot és Lenvásznak, Siffon. Előnyomatott munkák, Horgolótűk, Négyszög **Előnyomda.** Bármily minta vagy Divatlaprajzának átco- és Dobramák. pirozása. átlukasztása és előnyomatása.

Ákontz Sándor

Erdélyrész legrégebb (alapított 1830.)

Kézimunka, Kötött és Rövidáru Raktára

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 5. Szemben a szoborral.

T. cz.

Van szerencsém a nagyé demü közönséggel tudatni, hogy 20 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő cipész üzletemben **cipő raktárt** rendeztem be saját készítményeimből és ezután jó minőségű férfi, női- és gyermek kész cipőkkel szolgálhatok a legutányosabb árak mellett.

Mérték szerint gyorsan és pon-

tosan készítek a legkényesebb igényeknek is megfelelő cipőket.

Tőlem vásárolt cipők ingyen javíttatnak.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve

maradok tisztelettel:

Eisler Mór,

139. sz. **cipész** 6-30.

Kossuth-u. 10. (volt unitárius collegium.)

Vadászni akarók figyel-

mebe! Kitünő vadászterület bérelhető a **Felek község** összes területére évi 20 koronáért **Bernáth E. Sándornál.**

Ki akar

naponta 2-3 koronát

tisztességes módon és könnyen keresni?

Felnöttek, valamint gyermekek is, kik 13-ik életévüket már betöltötték, **jelentkezhetnek** a „Kolozsvári Hírlap“ kiadóhivatalában **Wesselényi Miklós-utca 7. sz.** minden délután 3-6 óráig

Osváth Pál puskaműves

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 21. szám.

Kész elül és hátultöltő **vadászfegyverek. pisztolyok, Revolverek. Flobert-fegyverek,** valamint az összes fegyverekhez szükségelt **töltények** és hozzávaló összes kellékek nagy választékban kaphatók. 9-11

Továbbá mindennemű **fegyver és revolver javítások, becsesrelések** a legpontosabban és a legkedvezőbb feltételek mellett készíttetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását továbbra is tisztelettel kéri

OSVÁTH PÁL puskaműves,

Deák Ferencz-utca 21. szám.

Iskolai öltözetek

fiuk és gyermekek részére a legizlésebb és legolcsóbb szabott árban

NEUMANN M.

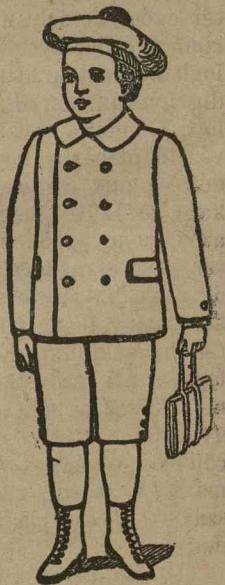
csász. és kir.

udv. szállító

130 6-20

Kolozsvár, Mátyáskirály-tér 14. szám.

Kiadja: a Szerkesztőség.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10. sz.